

Lessenserie recensie schrijven (*ter inzage*)

Les 1:
Wat is recenseren?

Les 1: Wat is recenseren? - Lesplan

Doelgroep: 25 leerlingen havo 4, vwo 3/4
Lestijd: 45 minuten
Beginsituatie: Leerlingen hebben kennis van literaire begrippen
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen: <ol style="list-style-type: none"> 1. Leerlingen kennen de functie van een recensie: lezers in staat stellen om te bepalen of zij het gerecenseerde verhaal/boek zelf moeten gaan lezen. 2. Leerlingen begrijpen dat recensenten hun lezers daartoe moeten informeren en dat zij moeten opiniëren. 3. Leerlingen weten dat recensenten hun lezers moet informeren over (i) verschillende aspecten van het verhaal/boek en (ii) over de schrijver ervan. 4. Leerlingen weten dat recensenten hun lezers inzicht moeten bieden in (i) hun oordelen over verschillende aspecten van het verhaal/boek en (ii) de gronden voor hun oordelen. 5. Leerlingen weten dat recensenten hun lezers soms activeren: expliciet aanraden of afraden het gerecenseerde verhaal/boek zelf te gaan lezen. 6. Leerlingen moeten kunnen aanwijzen waar in recensies recensenten hun lezers informeren en waar zij inzicht bieden in hun oordelen en in de gronden voor hun oordelen.

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 minuten	Inleiding	Klassikale bespreking waarin leerlingen er bewust van worden dat we heel wat recensies schrijven en lezen in het dagelijks leven. Eerst wordt de functie van die recensies besproken, vervolgens wordt de vertaalslag gemaakt naar boekrecensies.	Deelname aan klassikale bespreking	De docent bespreekt het doel van de lessenreeks (een recensie leren schrijven) en deze les (weten wat een recensie is). De docent stuurt een klassengesprek aan waarin leerlingen achterhalen wat de functie van een recensie is.	Onderdeel B van de docentenhandleiding: Leidraad voor de klassenbespreking over de functie van het genre

Les 1: Wat is recenseren? - Lesplan

5 minuten	Voor kennis leerlingen activeren en onderscheid tussen literatuurtoets en recensie aanstippen.	Klassikale bespreking waarin de voorkennis van leerlingen van literaire begrippen geactiveerd wordt. Duidelijk maken dat een recensie geen toets is: het gaat er bij het schrijven niet om dat je aan je docent laat zien dat je alle literaire begrippen beheerst.	Deelname aan klassikale bespreking.	De docent vraagt de leerlingen welke begrippen je kunt gebruiken wanneer je over literatuur praat of schrijft. De docent maakt met deze begrippen een woordweb op het bord. De docent maakt het onderscheid tussen een literatuurtoets en een recensie duidelijk. In een toets laat je de docent zien welke begrippen je beheerst. In een recensie gebruik je die begrippen die van pas komen bij het recenseren van het verhaal/boek.	<ul style="list-style-type: none">
20 minuten	Uitvoering opdracht 1	Leerlingen maken in tweetallen opdracht 1	In tweetallen opdracht 1 maken: analyse van een recensie	De docent loopt rond; geeft aanwijzingen; neemt (indien nodig en gewenst) deel aan de discussies van leerlingen.	<ul style="list-style-type: none"> Opdracht 1 uit het lesmateriaal voor de leerlingen Onderdeel C van de docentenhandleiding: Aanwijzingen bij opdracht 1
8 minuten	Bespreking opdracht 1	Klassikale bespreking van de uitwerkingen van opdracht 1	Delen van hun uitwerkingen van opdracht 1	De docent stuurt de bespreking aan en zorgt dat de klas gezamenlijk tot een correcte uitwerking van opdracht 1 komt.	<ul style="list-style-type: none"> Opdracht 1 uit het lesmateriaal voor de leerlingen Onderdelen C1 en C2 van de docentenhandleiding: Richtlijnen voor de bespreking van de uitwerkingen van opdracht 1 en Modeluitwerking opdracht 1

Les 1: Wat is recenseren? - Lesplan

2 minuten	Afsluiting	Korte bespreking van het huiswerk voor de volgende les: lezen van een kort verhaal	Nemen een verhaal mee naar huis	De docent geeft het huiswerk op en deelt het verhaal uit.	Print van het korte verhaal dat voor de volgende les gelezen moet worden
-----------	------------	--	---------------------------------	---	--

Les 1: Wat is recenseren? - Lesmateriaal

Naam: Klas: 4H-.....

Recensies worden geschreven om andere boekenlezers te helpen bepalen of zij het gerecenseerde verhaal of boek moeten gaan lezen. Daarom geven recensenten niet alleen informatie over het boek en de schrijver, maar ook hun mening en argumenten voor die mening.

In een recensie gebruik je literaire begrippen om een verhaal of boek te recenseren. Met behulp van deze begrippen zegt de recensent iets over bepaalde aspecten van het verhaal of het boek. Welke literaire begrippen ken je?

.....

.....

.....

.....

Opdracht 1. Analyse van een recensie

In deze opdracht bepaal je aan de hand van de recensie *Feeling blue with you(r uitstraling)* welke informatie over een verhaal/boek en de schrijver ervan in een recensie kan worden gegeven, over welke aspecten van een verhaal/boek een mening kan worden gegeven *en* hoe die mening kan worden onderbouwd.

- Lees de recensie van Eline van der Boog heel goed door. Markeer samen met een klasgenoot alle zinnen waarin Eline van der Boog haar mening geeft met een gele markeerstift. Markeer met een groene stift de plaatsen waar Eline van der Boog haar mening onderbouwt of illustreert.
- Bekijk de zinnen die jullie **geel** gemarkeerd hebben. Over welke aspecten van het boek geeft Eline van der Boog haar mening. Vermeld die in de eerste kolom van de tabel op de achterzijde.
- Bekijk de zinnen die jullie **niet** gemarkeerd hebben. Als jullie opdracht a goed uitgevoerd hebben, zullen dat vooral zinnen zijn waarin informatie over het boek of de auteur wordt gegeven. Geef in de tweede kolom van de tabel hierboven aan waarover informatie wordt gegeven.

Les 1: Wat is recenseren? - Lesmateriaal

Feeling blue without you(r uitstraling)

door Eline van der Boog 17 oktober 2016

Wanneer de moeder van de ik-persoon overlijdt aan kanker, proberen vader en dochter samen hun leven weer op te pakken. Vader is hoofd van een psychiatrische inrichting en heeft het hart op de goede plek. Moeder was actrice en werd verteerd door een minderwaardigheidscomplex dat ze van alle kanten probeerde te compenseren. Zo wilde ze het liefst een wonderkind en deed, in het bijzijn van andere mensen, dikwijls alsof haar dochter zo'n kind was. De ik-persoon weet nog goed dat haar moeder "het ook vaak had over uitstraling, en vooral over mensen die dat niet hadden. Dat waren verschrikkelijke mensen. Die waren nog erger dan lelijke mensen." Een opmerking die jaren later nog altijd donkere schaduwen werpt over het leven van de hoofdpersoon. Want, vraagt ze zich terecht af, wat is deze uitstraling eigenlijk en hoe verkrijgt je het als dat nu juist net is wat je mist?

Na haar eindexamen vertrekt de ik-persoon naar Parijs om aan haar eerste roman te gaan werken. Veel komt er echter niet van – gedachten aan haar gedoemde affaire met een getrouwde man (die ze zelf 'echte' liefde noemt) interfereren met haar schrijfwerk en in de Franse hoofdstad komen de rare types op haar af als vliegen op stroop. Al snel zit ze samen met haar vader weer in de auto terug naar Nederland. Mannen, het schrijverschap en de storende geluiden die anderen maken – het lijkt de passieve hoofdpersoon niet mee te zitten en haar leven gaat als in een waas aan haar voorbij. "Maar als je zelf mislukt bent, wordt je kind ook een beetje mislukt geboren. Dat is nu eenmaal zo. Mijn vader was ook al niet zo goed gelukt," merkt ze slechts wrang op.

Mensen zonder uitstraling is de debuutroman van Jente Posthuma. Posthuma publiceerde verhalen in o.a. De Revisor, Das Magazin en De Gids en won in 2012 de A.L. Sniijdersprijs voor het beste zeer korte verhaal. In haar roman deelt Posthuma, zoals tevens het advies van vader aan dochter luidt, het leven van de hoofdpersoon in afzonderlijke tijdsblokken in. Op deze manier laat ze de lezer kennismaken met de ik-persoon als tiener, puber, studente en moeder. Geleidelijk valt haar roman uiteen in een reeks korte verhalen waarin sommige ontwikkelingen plots uit de lucht komen vallen. Hierdoor is het plot vaak even stuurloos als de hoofdpersoon. De enige constante in de roman is de moeder van de ik-persoon die in alle verhaaltjes op de achtergrond voelbaar aanwezig is.

De thema's in Mensen zonder uitstraling zijn donker en zwaar maar de roman zinkt hier niet in weg. De inktblauwe zinnen zijn doorspekt met ironie waardoor Posthuma haar roman toch licht en luchtig op zijn plek weet te houden. De kracht van haar roman ligt dan ook vooral in enkele prachtig gecreëerde zinnen die, bedekt onder een deken van melancholie, bijna geestig zijn: "Mijn moeder had een groot hoofd, dat was haar geluk. Kaal stond haar goed." Zelfs in dit opzicht lijkt de ik-persoon niet op haar moeder en haar beste vriend, Thomas, doet er nog een schepje bovenop door te stellen: "Onder een guillotine is een klein hoofd juist wel handig."

Hetzelfde paradoxale effect bereikt Posthuma met scènes als het lijk, de toast op de bruiloft en de vriendin met ADHD om vervolgens onverstaanbaar aan een volgend verhaaltje te beginnen. In dat opzicht ligt Posthuma's debuut zo sterk afgebakend dat zelfs de blauwe inkt niet meer kan uitlopen.

MENSEN ZONDER
UITSTRALING.
ROMAN

Les 1: Wat is recenseren? - Modeluitwerking

Opdracht 1a

Feeling blue without you(r uitstraling)

door Eline van der Boog 17 oktober 2016

Wanneer de moeder van de ik-persoon overlijdt aan kanker, proberen vader en dochter samen hun leven weer op te pakken. Vader is hoofd van een psychiatrische inrichting en heeft het hart op de goede plek. Moeder was actrice en werd verteerd door een minderwaardigheidscomplex dat ze van alle kanten probeerde te compenseren. Zo wilde ze het liefst een wonderkind en deed, in het bijzijn van andere mensen, dikwijls alsof haar dochter zo'n kind was. De ik-persoon weet nog goed dat haar moeder "het ook vaak had over uitstraling, en vooral over mensen die dat niet hadden. Dat waren verschrikkelijke mensen. Die waren nog erger dan lelijke mensen." Een opmerking die jaren later nog altijd donkere schaduwen werpt over het leven van de hoofdpersoon. Want, **vraagt ze zich terecht af**, wat is deze uitstraling eigenlijk en hoe verkrijgt je het als dat nu juist net is wat je mist?

Na haar eindexamen vertrekt de ik-persoon naar Parijs om aan haar eerste roman te gaan werken. Veel komt er echter niet van – gedachten aan haar gedoemde affaire met een getrouwde man (die ze zelf 'echte' liefde noemt) interfereren met haar schrijfwerk en in de Franse hoofdstad komen de rare types op haar af als vliegen op stroop. Al snel zit ze samen met haar vader weer in de auto terug naar Nederland. Mannen, het schrijverschap en de storende geluiden die anderen maken – **het lijkt de passieve hoofdpersoon niet mee te zitten en haar leven gaat als in een waas aan haar voorbij**. "Maar als je zelf mislukt bent, wordt je kind ook een beetje mislukt geboren. Dat is nu eenmaal zo. Mijn vader was ook al niet zo goed gelukt," **merkt ze slechts wrang op**.

Mensen zonder uitstraling is de debuutroman van Jente Posthuma. Posthuma publiceerde verhalen in o.a. De Revisor, Das Magazin en De Gids en won in 2012 de A.L. Snijdersprijs voor het beste zeer korte verhaal. In haar roman deelt Posthuma, zoals tevens het advies van vader aan dochter luidt, het leven van de hoofdpersoon in afzonderlijke tijdsblokken in. Op deze manier laat ze de lezer kennismaken met de ik-persoon als tiener, puber, studente en moeder. Geleidelijk valt haar roman uiteen in een reeks korte verhalen **waarin sommige ontwikkelingen plots uit de lucht komen vallen. Hierdoor is het plot vaak even stuurloos als de hoofdpersoon. De enige constante in de roman is de moeder van de ik-persoon die in alle verhaaltjes op de achtergrond voelbaar aanwezig is**.

De thema's in Mensen zonder uitstraling zijn donker en zwaar maar de roman zinkt hier niet in weg. De inktblauwe zinnen zijn doorspekt met ironie waardoor Posthuma haar roman toch licht en luchtig op zijn plek weet te houden. De kracht van haar roman ligt dan ook vooral in enkele prachtig gecreëerde zinnen die, bedekt onder een deken van melancholie, bijna geestig zijn: "Mijn moeder had een groot hoofd, dat was haar geluk. Kaal stond haar goed." Zelfs in dit opzicht lijkt de ik-persoon niet op haar moeder en haar beste vriend, Thomas, doet er nog een schepje bovenop door te stellen: "Onder een guillotine is een klein hoofd juist wel handig."

Hetzelfde paradoxale effect bereikt Posthuma met scènes als het lijk, de toast op de bruiloft en de vriendin met ADHD om vervolgens onverstoord aan een volgend verhaaltje te beginnen. In dat opzicht ligt Posthuma's debuut zo sterk afgebakend dat zelfs de blauwe inkt niet meer kan uitlopen.

Les 1: Wat is recenseren? - Modeluitwerking

b + c

In de recensie geeft de recensent haar mening over:	In de recensie geeft de recensent informatie over:
de gedachten van de hoofdpersoon	de personages in het verhaal (eerste alinea)
de lotgevallen van de hoofdpersoon	de thema's van het verhaal (eerste alinea)
de verteltoon van de hoofdpersoon	het plot van het verhaal (tweede alinea)
het plot van het verhaal	de carrière van de schrijfster Jente Posthuma (derde alinea)
de thema's van het verhaal	de opbouw van het verhaal (derde en vijfde alinea)
de stijl waarin het verhaal geschreven is	de schrijfstijl (vierde alinea)

d. Met informatie over de inhoud, opbouw en stijl van het boek en met citaten.